

TOMARZA'DAN DERLENEN BİR MASAL: KADININ FENDİ ERKEĞİ YENDİ*

**A Folktale Collected from Tomarza of Kayseri: "The Technique of Woman
Has Overcome to Man" (Kadının Fendi Erkeği Yendi)**

**Une conte récuillie de Tomarza a Kayseri: La ruse de la femme remporta
une victoire sur l'homme**

Dr. Ayşen KILIÇ**

Vahdı zamanında bi tene işey varmış. Bi varımış bi yokmuş. Çok söylenmesi güyah. Bi hikaye değel bu masal çok söylemesi güyah karınçeye vurdum palanı, yedi yerinden çekdim golanı. Karınçeyeyle birlikde deviyi gucana alan. Dine ha bu yalanı diyo. Şimdi herifiynen bu bir muhabbetde bir tavuk mu kesmişler ne yapmışlar. Zaten tavuk mavuk olursa lades çekişirler. Bunlar bi lades çekişmiş, dineyon mu lades çekişmişle. Bunlar aa uraşmış, uraşmış, iki sene uraşmış, birbirini gandır mamış. Ondan sona hanım bir gün şee çarşıya çıkmışımış, bi ayakgabı tükkençinin kapısında erkeklerin fendi garıları yendi deyi yazmış levhasında. Neyse oraya varmış, ona demiş ki, ayakgabı alacam ayama demiş. Peki hanımefendi demiş. Ona bakmış, buna bakmış ayakgabı goy mamış, beğenememiş. Demiş ki, hanımefendi demiş saa ben hususi ya-

pem bi dene demiş. Peki usta yap demiş, ayayın ölçüsünü alımde demiş. Bunun ayanın ölçüsünü almış ona bir ayakgabı yapmış, aşama gönderirim demiş. Ayakgabıyı yapmış, hazırlamış. Hazırlayınca çıra demişki ne, git lan götür şu ayakgabıyı demiş, filan been hanımına verde gel demiş. Eğare para ne vereceek derse, de ki ablamın işe ağamın selamı var ben para meraklısı dealim dedi de, demiş bilyomun. Çırak varmış ayakgabıyı hanıme vermiş. Verdikten sonra borcumuz ne, ne vereceğk demiş. Ağamın selamı var, ben para meraklısı dealim dedi demiş. Peki öleyse demiş, aan demiş benim meraklım mı demiş. Ha ha! Öleyse get ağana selam söyle, akşamlan saat sekizde bizim eve gessin demiş. Dokuzda da zaten şey gelirmiş, beasi gelirmiş işden. Heriv hemen tükani mükani kitlemiş. Avratdan selam geldi ya duramıyo. İşdehleniyo. Get-

---

** Gazi Üniv. Gazi Eğitim Fak. Öğretim Üyesi.

miş birez tıraş miraş felan olmuş, birez gayıt mayıt görmüş, gelmiş. Çat çat kapıyı. Kim o. Buyrun buyur bahim Musdafa emmi. Usda içeri dıklımış, usdanın gözü hayınlıkda, hanımı hemen alıp basacak. Ya otur bakem ayıb edyon otur birez, gonuşak. Muhabbetimizi yapak, kavemizi içek. Ondan sora olur seninle benim aramda bi şey. Zaman zaman o da olur. Felan filan bunu böle oyalıyor moyalıyor. Vakit hemen ama, iki de bir saade bakıyor. Saadi gelmiş gelme saadi. Kapı çat çat dövüyo. Hah! Kim o diyor. Vallaha şey geldi. Bey geldi diyor, efendi geldi diyo. Ne edek gelsin, gel diyo, seni sakleyem diyo. Onu alıyor gedyor, orda bir sandık varmış, sandığı açyor, bunu içine goyor. Azımı da kitliyor. Kilidi alıp cebine gelyor. Bea gelyor nördün hanımefendi. Valla hiç bi şey yok. Selam kelam. Nasılsın, iyimisin? Biraz acıkıdık macıkıdık. Bunlar yema mema yiyor. Yedikden sona diyor. Yau diyor bugün benim başıma bir iş geldi diyor. Hanım gocasına anladyo. Bugün ayama bir ayakgabı alim diye çarşıya çıkdımıdı diyor. Orda bir şeye rasgetdim usdaye diyo. Ayamıza bi ayakgabı bulamadık. Neticede diyo ayamızın ölçüsünü aldı diyor. Bize bi ayakgabı yapmış diyor. Çıraynan göndermiş diyo. Çıra getirdi diyo. Ben olum borcumuz neymiş, kaç gurus verecekmişik deyince diyo,

çırak dedi ki ağamın selamı var. O gocasına böle hikaye edyo. Ben para meraklısı değilim dedi diyo. Ha peki öleyse dedim diyo, aan benim meraklım mı dedim. Aana selam söyle aşam sekizde buyursun gesin dedim demiş. O da eve geldi demiş. Ondan sona oyanı buyanı şimdi gonuşyor. Sen gelmeden önce burda gonuşyoduk. Kapı dövülünce demiş heriv bakdı daraldı ne edek, gel seni sandığa guyum ondan sonra açarım seni çıkarırım geçen giden dedim ona. Herivi aldım götürdüm, sandığa goydum diyor. Sandığı kitledim diyor. Aha kilit, al kilidi git sandığı aç bak diyo. Herivin eline kilidi verince “Lades!” diyo. Vay ananı avradını heriv usdayıda unuduyor, ötekinide unuduyor, yani yalansıno. Hemde avrat hagikisini anlatdı. Temam anlatdı, ondan sonra varyor, sandığı açyor, buna diyoki şurdan çabuk görünmeden savış diyor. O levhayı da denişdir diyo.

NOTLAR:

* Metin, tarafımızdan 1990 yılında Kayseri'ye bağlı Tomarza'nın Çanakpınar Köyü'nde 60 yaşındaki Ahmet Çimen'den derlendi. Anlatıldığı esnada ses kayıt cihazı ile tesbit ettiğimiz bu metni, daha sonra ağız özelliklerini dikkate alarak yazıya aktardık. Derlediğimiz metni yazıya aktardığımız zaman, dil araştırmalarında kullanmak maksadıyla ses işaretlerini verdik. Ancak, halkbilim çalışmalarına kaynak teşkil edeceğini düşündüğümüz bu metinde ses işaretlerini göstermedik.